

Hørings svar - forslag til ny kommunal helse- og omsorgslov

ADHD Norge viser til FFOs høringsuttalelse og stiller seg fullt ut bak denne. ADHD Norge vil i tillegg gi supplerende kommentarer på områder som opptar ADHD Norge mest.

ADHD Norge mener det er behov for en samordning og harmonisering av lovverket for å realisere samhandlingsreformen, men i likhet med FFO ser heller ikke ADHD Norge at forslaget er tilstrekkelig for å realisere samhandlingsreformens intensjoner om et sammenhengende og enhetlig kommunalt helse- og omsorgstilbud.

ADHD Norge viser til FFOs 4 hovedankepunkter: ADHD Norge stiller seg bak de vurderinger og konklusjoner FFO framfører og som ligger til grunn for at:

- 1. Lovforslaget undergraver målet om full deltakelse og likestilling**
- 2. Fravær av faglige krav gir større ulikhet - og dårligere tjenester?**
- 3. Svekket rettssikkerhet gir større ulikhet**
- 4. Bistand hele livet – ikke bare i livets slutfase**

I tillegg vil ADHD Norge påpeke:

- 5. Barn og unges spesielle behov er ikke ivaretatt godt nok**

ADHD Norge tenker spesielt på den tverrfaglige innsatsen som kreves for at barn og unges psykiske helse ikke skal trues, og at det må settes inn tiltak både av diagnostisk arbeid og tilrettelegging på barnas arenaer så tidlig som mulig ved behov. Dette er ofte en forutsetning for at den enkelte skal mestre voksenlivet på en konstruktiv måte. Det er en stor svakhet ved samhandlingsreformen hittil at dette aspektet ikke er viet tilstrekkelig oppmerksomhet.

Rettsikkerhetsgarantier

I tillegg til FFOs hørings svar vil ADHD Norge vise til Statens helsetilsyns uttalelser til dette punktet.

ADHD Norge vil dermed på det sterkeste fraråde at rettsikkerheten svekkes slik lovforslaget legger opp til – både ved å fravike forvaltningslovens bestemmelser, og ved å svekke klageinstansens kompetanse- herunder muligheten til å fatte nye vedtak.

Det høres besnærende ut at det kommunale selvstyre er den beste garantien for at det lokale helse- og sosialtilbudet utvikles og forvaltes på en god måte. Men ut fra ADHD Norges erfaringer må en kunne sette mange spørsmålstegn her.

ADHD Norge sitter med en beklemmende følelse av at det lokalpolitiske miljøet mangler premissene for kloke og gode politiske valg. Grunnen for dette antas å ligge i et enormt lojalitetspress på det enkelte tjenestenivå og den enkelte tjenesteutøver om budsjett disiplin. Dermed underkommuniseres reelle behov, og det skjer en selvsensur av viktige premisser for lokalpolitiske valg. Man blir ikke "beste gutt i klassen" ved å slite med egne budsjett rammer. Dette får også direkte utslag i møtet med enkeltbrukere av helse-, sosial- og andre tjenester i kommunenorge.

ADHD Norge får altfor mange tilbakemeldinger på at behov bare avvises muntlig under henvisning til økonomien. Hvis man mangler rettighetskunnskap, aksepteres dette så altfor lett, og mange med store hjelpebehov får en opplevelse at deres ønske/bønn om bistand nok ikke er rettfærdig.

Den kommunale sosialtjenesten har vært velferdsstatens siste sikkerhetsnett. Det er en endring i verditenkningen rundt velferdsstatens fundament som nå rokkes ved når man slakker på rettssikkerhetsgarantiene. Er det en verdig vei å gå for Norge at rettssikkerheten til samfunnets kanskje svakeste grupper svekkes? ADHD Norge tar sterk avstand fra dette.

Koordineringsansvar

ADHD Norge får mange tilbakemeldinger både fra brukere selv og ikke minst fra foresatte til barn og unge med behov for individuelle tiltak på at NAVs riktige og gode intensjoner om ordning med koordineringsansvarlig ikke fungerer. Selv for mange foresatte med høy utdanning kan forvaltnings- og rettighetskunnskap være en stor mangel, og hvis livet endres og man opplever hjelpebehov i familien, blir mestringsutfordringene enorme. For voksne kan manglende koordineringshjelp få til følge at man ikke mestrer dagliglivets utfordringer, at problemer hopper seg opp med fare for at man både faller ut av både arbeid og av sosiale sammenhenger.

Individuell plan

ADHD Norge støtter forslaget om at kommunene får plikt til å utarbeide individuell plan for mennesker med behov for langvarige og sammensatte tjenester. Det er store ulikheter i hvordan kommunene ivaretar arbeidet med individuell plan i dag. Det er derfor en stor utfordring i å få satt dette arbeidet i system slik at det blir til reell hjelp, og at den enkelte bruker blir en likeverdig partner med sin brukerkompetanse i utarbeidelse og oppfølging av planen.

Helsetjenester

ADHD Norge ser et stort behov for å styrke kommunehelsetjenesten med psykologkompetanse, og ADHD Norge ser på dette som en styrking av utrednings- og diagnostiseringsarbeidet i samarbeid med spesialisthelsetjenesten. I tillegg ser vi på dette også som en viktig ressurs i oppfølgings- og opplæringstilbudet lokalt. I dag opplever både barn, foreldre og voksne når det blir stilt en AD/HD-diagnose, at de altfor raskt slippes i et vakuum med mange ubearbeidede spørsmål og problemstillinger. ADHD Norge har forventning til at styrking av kommunehelsetjenesten med psykologkompetanse, vil kunne bidra til å bygge lokale team som kan ivareta oppfølgingsansvaret på en mye bedre måte enn i dag.

Profesjonsnøytralitet

ADHD Norge er skeptisk til at lovforslaget i stor grad legger opp til profesjonsnøytralitet og vil, slik FFO uttaler, peke på de kompetanseutfordringer det ligger i å ivareta mange kronikergrupper.

Veilednings- og rådgivingstjenesten

I likhet med FFO er ADHD Norge skeptisk til at bestemmelsene i gjeldende sosialtjenestelov om at brukere skal få bistand til å løse sosiale problemer, fjernes. I likhet med FFO vil også ADHD Norge understreke Helsetilsynets forslag om at plikten til å gi opplysning, råd og veiledning i bred forstand videreføres, og at det bør være en egen bestemmelse om dette som bl.a. sikrer bistand til mennesker som pga kognitive brister eller psykiske lidelser, permanent eller tidvis, ikke evner å ta vare på seg selv og sine egne interesser.

Lysaker 17 01 17 2011-01-17

Tor Eikeland
Generalsekretær